

Ekstreme aktivister ødelegger rusdebatten

ORGANISASJONSKNUSING: Hvem orker å la seg overøse med skjellsord og stygge karakteristikk bare fordi man står for en narkotikapolitikk som vil redusere skadene på enkeltpersoner og samfunnet?

[Dag Endal](#) 12/09/2022 19:55

NEGATIVE KARAKTERISTIKKER: «Den som mener noe annet enn 'det rette', har blitt overøst med negative karakteristikk av alle slag. Til frokost, lunsj, middag og kvelds» skriver Dag Endal. Han er kritisk til tonen og metodene i norsk rusdebatt. (Foto: Erlend Berge)

Organisasjonsknusing er et kjent fenomen fra land der myndighetene ønsker å stoppe kritiske stemmer fra å uttrykke seg. Også kalt «shrinking space», det vil si skrumpende handlingsrom for sivilsamfunnet. I Norge

har vi de siste årene fått en sær variant av dette på rusfeltet. Men til forskjell fra andre land, er det frivillige organisasjoner som prøver å stoppe kjeften på andre aktører i sivilsamfunnet. Noe å tenke på i Frivillighetens år 2022!

Dag Endal er redaktør for narkotikapolitikk.no. (Erlend Berge)

Dette er en tekst jeg gjerne skulle sluppet å skrive. Jeg har utsatt det gang på gang, men får stadig nye påminnelser om at temaet er høyaktuelt. Men jeg bryr meg ikke om nett-troll – og om bare en liten håndfull politikere, mediefolk og organisasjonsledere får øynene opp for realitetene, er det ubehaget verdt.

Jeg bruker begrepet «organisasjonsknusing» i mangel av et mer dekkende ord. Men det handler ikke bare om at frivillige organisasjoner

blir utsatt for angrep. Mobbingen rammer også institusjoner, stiftelser, kampanjer og en lang rekke enkeltpersoner.

De som er hardest utsatt for hetsen, er organisasjoner som står for en bred, balansert, human og kunnskapsbasert ruspolitikk med vekt på forebygging, tidlig hjelp, behandling, helsehjelp, rehabilitering og inkludering.

Jeg har vært aktiv på rusfeltet i femti år, på mange områder og mange nivåer, fra lokalpolitikk til de globale FN-prosessene. Det har vært mange harde tak, men aldri ufint og personlig. For seks-sju år siden oppsto noe i rusdebatten som jeg aldri hadde opplevd tidligere: Ta mannen, ikke ballen! Det er ikke plass til å dra hele historien og heller ikke alle eksemplene. De er dessverre altfor mange.

Sverting av organisasjoner

Det startet med at det ble satt ut rykter blant politikere og journalister om misbruk av offentlige midler hos noen av de mest seriøse ruspolitiske organisasjonene (Klassekampen 12.01.2017). Frp-politiker Kari Kjønås Kjos, som var leder for helsekomiteen på Stortinget på denne tiden, sto [fram i Klassekampen](#) og fortalte at hun hadde fått en rekke henvendelser fra anonyme narkotikaliberalister med sverting av navngitte organisasjoner og ledere.

Det ble sagt at disse organisasjonene nå var «under gransking». Det stemte ikke. Derimot hadde noen ekstrem-liberale aktivister begynt å lete etter materiale for å produsere drittpakker om organisasjoner som de ikke likte.

Noen lagde en gravegruppe som skulle avsløre humbug i ruspolitiske organisasjoner som mottok statsstøtte. «Graveteamet» kalte de seg. I løpet av noen måneder sendte de et voldsomt antall innsynsbegjæringer til departementer, direktorater, kommuner og andre offentlige instanser.

Graveteamet skrøt av at de hadde samlet 60 gigabyte dokumenter og hadde satt en stor gruppe av jurister til å analysere og finne avsløringer.

Rapporten fra Graveteamet ble en pinlig affære. Lansert med brask og bram i sosiale medier. Men den var bare ei tynn blekke med mye luft, store skrifttyper og lite innhold. Bare en samling sitater fra FN, fra norske offentlige dokumenter, sitater av noen debattanter og fakta som hvem som helst kunne ha googlet på en halvtime. [Rapporten er nå fjernet fra nettet.](#)

[Hun gruet seg til å delta i rusdebatten på grunn av det harde debattklimaet](#)

Narkotika i posten

Kvaliteten på rusdebatten ble ytterligere forverret med rusreformen. Systematisk uthenging av enkeltpersoner. Den som mener noe annet enn «det rette», har blitt overøst med negative karakteristikk av alle slag. Til frokost, lunsj, middag og kvelds. Noen av de ivrigste trollene tar hele natta til hjelp. Du blir hakket i stykker på Facebook, Twitter og Instagram. Man blir forsøkt fratatt all integritet og verdighet.

Forfølgelsen av enkeltpersoner, særlig de mest framtrædende lederne i noen av de ruspolitiske organisasjonene, tok en ny vending i 2017. Anonyme aktivister bestilte narkotika fra utlandet og fikk det tilsendt hjem i posten til ledere og ansatte i Actis ([Klassekampen 14.01.2017](#)). Resultatet for en av dem ble besøk av politiet og bekymringsmelding til barnevernet.

Stygg menings sabotasje

[Narkotikapolitikk.no](#) er et nettsted for å løfte fram fakta og faglige nyheter som kan være av verdi for norsk narkotikadebatt. Minst tre ganger, i 2018, 2019 og 2020, er nettstedet blitt angrepet av hackere og satt ut av drift. Det er en stygg form for menings sabotasje.

Nye sabotasjeforsøk kom da kampanjen «Foreldreoppropet» ble lansert. Dette var et nettsted hvor man kunne signere på at man ønsket å styrke det forebyggende arbeidet mot narkotika. Nettstedet kom som konsekvens av mange henvendelser fra lokalmiljøer over hele landet: Hvorfor er våre interesser som foreldre helt usynlige i narkotikadebatten?

Men dette ble tydeligvis oppfattet som veldig truende for de rettroende. Kampanjen ble umiddelbart angrepet. [Motstanderne startet umiddelbart å legge inn falske navn](#), og anonyme aktivister lot seg inspirere. Den påfølgende natta hadde noen laget en robot som la inn 16.000 falske navn.

Mobbet og uthengt

26. mars i år ble narkotikapolitikk.no [utsatt for sabotasje igjen](#) da de la ut et opprop til støtte for at myndighetene må gi mer og bedre informasjon om narkotika til ungdom. Et mildt sagt ukontroversielt forslag, som for øvrig var i samsvar med de to første forslagene fra Stoltenbergutvalget i 2010.

Hackere klarte å finne et sikkerhetshull i databasen og lyktes med å hente ut noen dusin navn som var kommet inn, samt å fôre basen med falske navn fra en robot. Morgenen etter var det lagt til 4000 falske navn i basen, og i løpet av dagen steg tallet til 12.000 før man klarte å stoppe angrepet.

En helt spesiell innsynssak dukket opp tidlig i 2022. En person med falskt navn [fikk utlevert lønnstrekkliste på 3.000 medlemmer](#) i Norsk Narkotikapoliti Forening. For å kunne sende blomster med takk for innsatsen på bursdager? Neppe. Flere jeg vet om har blitt mobbet og uthengt fordi navnet deres har blitt offentliggjort.

For seks-sju år siden oppsto noe i rusdebatten som jeg aldri hadde opplevd tidligere: Ta

mannen, ikke ballen!

Ikke en seier for rusfeltet

Hvem er det som ødelegger rusdebatten på denne måten? Jeg velger bevisst å unngå navn. Det er fenomenet som jeg ønsker å belyse, ikke flashe enkeltpersoner. Noen har operert med egne navn og i organisasjonenes navn. Andre har diktet opp falske identiteter og e-postadresser eller opererer med mer eller mindre morsomme aliaser. Fellesnevneren er at de er narkotikaliberale. Noen er moderate og vil erstatte en politikk med forebygging og behandling med bare snever skadereduksjon. Andre er del av den amerikansk-inspirerte globale krigen for narkotika der målet er å normalisere, glorifisere og utbre narkotikabruk.

Heldigvis har ikke strategien med organisasjonsknusing lyktes i den forstand at organisasjoner har gått dukken. Men trollene har virkelig prøvd – det skal de ha.

Konklusjonen er dessverre: Mobbing virker. Seriøse folk trekker seg tilbake og tenker at livet er for kort til å delta i denne typen debatter. Hvem orker å la seg overøse med skjellsord og stygge karakteristikk bare fordi man står for en narkotikapolitikk som vil redusere skadene på enkeltpersoner og samfunnet? De som står igjen på slagmarka er trollene og mobberne. De føler det kanskje som en seier. Men det er definitivt ikke noen seier for rusfeltet.